

Ako vyzerali prvé rádia?

zdroj| Rádio Slovensko, Rubrika| 13:00 Rádiožurnál oslavuje, 30.09.2016

Ako vyzerali prvé rádia?

V nedeľu 2. októbra uplynie 90 rokov od momentu, keď bratislavská pobočka pološtátnej spoločnosti Rádiožurnál, ktorá mala licenciu na tvorbu rozhlasových relácií v Československu, prešla na každodenné vysielanie. Bolo to 2. októbra 1926. Koľko ľudí si v tých časoch mohlo dovoliť zaobstarať rádioprijímač a ako vtedy rádia vyzerali priblíži Ľubomíra Golierová.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Heinrich Hertz, Nikola Tesla, ale aj náš slovenský vynálezca a priekopník bezdrôtovej telekomunikácie Jozef Murgaš. Aj títo vedátori sa napríklad zaslúžili o to, aby ste dnes mohli počuť tieto slová z rozhlasového prijímača. Ako vyzerali prvé rádia? Približuje Pavel Horník z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

Na základnej benovitovej doske boli hlavne ovládacie prvky otočného charakteru, ktorými sa buď ladili vlny alebo sa zosilňoval alebo zlepšoval príjem nejakým spôsobom.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Asi nebola to sériová výroba ako vidím, lebo je veľmi prepracovaný.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

Presne tak.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

My tu máme ešte aj ďalšie prijímače z 20. rokov 20. storočia.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

Pokrok sa nedá zastaviť, takže od pasívnych prvkov sa prišlo k aktívnemu prvku, ktorým už bola jednoduchá vetronka, ktoré už umožňovali podstatný pokrok v prijímaní signálu.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Už na prvé počutie ide o unikáty. No a tie niečo stáli. Ľudí, ktorí si takýto prijímač mohli dovoliť, sa počítali len na desiatky. Konštatuje prodekanka z Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy Mária Macková.

Mária MACKOVÁ, prodekanka z Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy

Slovensko bola veľmi chudobná krajina a rádioprijímač bol luxusom, preto ten rádioprijímač bol väčšinou v takých zámožnejších rodinách, kde vlastnili obyvatelia v meste prijímače, ako na dedine.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

A navyše každý majiteľ rozhlasového prijímača bol aj platcom koncesionárskych poplatkov. V tej dobe predstavovali asi 30 korún za mesiac, čo bol nemalý peniaz a ako to už zvykne bývať, ľudia sa poplatkom snažili vyhnúť.

Mária MACKOVÁ, prodekanka z Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy

Potom bola príznačná doba takými čiernymi poslucháčmi aj pomerne neskôr, pretože poslucháči napríklad niektoré aj zakázané rádia si nalaďovali na tých rádiách. Aj to môžeme považovať za pirátske počúvanie.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

No a naladiť sa postupne dali naozaj rôzne frekvencie. Na všetko dozeralo takzvané magické oko, ktoré bolo súčasťou rádiových prijímačov. Čo to vlastne je? Opäť Pavel Horník.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

-----

Elektronka, ktorá hlavne spôsobom umožňovala vidieť tok elektrónov a tým sme mohli vlastne pozorovať vhodným spôsobom naladenia alebo ladenie prijímanej stanice.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Tento prijímač je zaujímavý aj tým, že má mesta - Bolognu, Prahu, Bordeaux, Ostravu.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

-----

Bolo to vlastne takým výkon z počiatkových rokov, že sa prijímali stanice podľa prijímaného mesta.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Toto už je ale obrovská skrinka, má už vyše metra a je tam veľký reproduktor.

Pavel HORNÍK, z odboru technického rozvoja Slovenského rozhlasu

-----

Nárok poslucháčov na kvalitu signálu sa /nezrozumiteľné/ zastal.

Ľubomíra GOLIEROVÁ, redaktorka

Koľko však trvalo, kým sa jednotlivé druhy rádia stávali v domácnosti bežnejšími?

Mária MACKOVÁ, prodekanka z Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy

-----

V priebehu takých desiatich možno dvadsiatich rokov, už také tie 50. roky po vojne a už sa tá situácia aj v tomto smere zlepšovala.

moderátor

No a dnes môžete počúvať rádio aj prostredníctvom mobilnej aplikácie. Jej názov je i rádio RTVS a pustiť si v nej môžete Rádio Slovensko, FM, Devín, Pyramída, Litera, Junior, Regina, Patria a Slovakia International.